

Examenul național de bacalaureat 2025

**Proba E. d)
Filosofie**

Varianta 1

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- În concepția lui Lucian Blaga, omul este:
a. ființa care folosește unelte
b. un creator de cultură
c. un subiect cugetător
d. ființa care intuiește
- La întrebarea „Care acțiuni sunt bune și care sunt rele?”, răspunde:
a. teoria cunoașterii
b. epistemologia
c. morala
d. filosofia politică
- Demersul inductiv, reflexiv, realizat în raport cu actele și faptele concrete aparține:
a. eticii hedoniste
b. eticii deontologice
c. eticii teleologice
d. eticii aplicate
- Libertatea pozitivă se deosebește de libertatea negativă prin faptul că presupune:
a. absența oricărui tip de constrângere în sfera vieții individuale și colective
b. restrângerea intervenției statului în sfera vieții individuale la un nivel minim
c. absența constrângerilor arbitrare impuse de puterea politică sau de alți oameni
d. intervenția statului în sfera vieții individuale pentru asigurarea unor drepturi
- Responsabilitatea social-politică presupune ca individul:
a. să dispună de o libertate nelimitată
b. să își urmărească propriul interes, fără a ține cont de ceilalți
c. să acționeze în mod rațional, fiind conștient de consecințele faptelor sale
d. să trăiască într-un regim totalitar
- Potrivit Declarației Universale a Drepturilor Omului „Orice persoană are dreptul la proprietate, atât singură, cât și în asociație cu alții”(art.17, alin.1). Acesta este un drept:
a. negativ
b. echilibrat
c. abuziv
d. pozitiv
- John Locke consideră că primul *izvor al ideilor* este reprezentat de:
a. intuiție
b. reflecție
c. senzație
d. rațiune
- În concepția lui Immanuel Kant, o judecată sintetică este aceea în care:
a. subiectul adaugă predicatului o proprietate nouă
b. predicatul doar explicitează subiectul
c. predicatul adaugă o proprietate nouă subiectului
d. predicatul nu adaugă nicio proprietate subiectului
- Etica deontologică consideră că o acțiune are valoare morală dacă:
a. este guvernată de principii normative care îi asigură necesitatea și universalitatea
b. are drept scop înlăturarea durerii din corp și a suferinței din suflet
c. urmărește obținerea plăcerii, care este binele suprem pentru om
d. scopul său este obținerea fericirii, înțeleasă ca activitate a trupului conformă cu virtutea
- Pentru asigurarea drepturilor negative:
a. intervenția statului trebuie să fie cât mai mare
b. intervenția statului trebuie să fie cât mai mică
c. este necesară intervenția unui stat totalitar
d. este necesară prezența unui regim politic dictatorial

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Analizați, într-o pagină, problematica *adevărului și a erorii*, din perspectivă filosofică. Punctajul se acordă pentru:

- a) numirea unui filosof care, în scrierile sale, a făcut referire la problematica adevărului și a erorii **1 punct**
- b) precizarea explicită a tezei/ideii filosofice despre adevăr și eroare **2 puncte**
- c) explicarea unei teze/idei filosofice, precizată explicit la subpunctul b) **6 puncte**
- d) ilustrarea tezei/ideii filosofice pe care ați precizat-o, printr-un exemplu concret de situație din societatea contemporană **4 puncte**
- e) menționarea unei consecințe în privința adevărului, în cazul în care nu este stabilit un temei al acestuia **1 punct**
- f) utilizarea adecvată a limbajului de specialitate **1 punct**
- g) încadrarea în limita de spațiu precizată **1 punct**

B. Argumentați în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia: *Democrațiile noastre occidentale sunt cele mai drepte orânduri sociale care au existat până în prezent în istorie.* (K. R. Popper)

8 puncte

C. Ilustrați, printr-un exemplu concret rolul/importanța libertății de întrunire pașnică, într-o societate democratică.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Dar ce sunt, prin urmare? Un lucru care gândește. Ce este acesta? Unul care se îndoiește, care înțelege, care concepe, care afirmă, care neagă, care vrea și nu vrea, care imaginează și care simte. (...) Prin urmare, din simplul fapt că știu de existența mea și totodată observ că nimic altceva nu aparține firii sau esenței mele, în afară de faptul că sunt ființă cugetătoare, închei pe drept că esența mea constă în aceea doar că sunt ființă cugetătoare. Și cu toate că (...) am un corp care mi-e foarte strâns legat fiindcă totuși, pe de o parte, am o idee distinctă și clară a mea însumi ca ființă cugetătoare doar, neîntinsă, iar pe de altă parte, o idee distinctă a corpului ca lucru întins doar, necugetător, e sigur că sunt deosebit cu adevărat de corpul meu și că pot exista fără el. (...) Natura ne arată prin aceste simțiri de durere, foame, sete ș.a.m.d. că eu nu sunt doar de față prin raport cu corpul meu, precum e corăbierul pe corabie, ci sunt legat în chip cât se poate de strâns și ca și cum am fi confundați, astfel încât eu alcătuiesc un singur lucru împreună cu el. Căci altminteri, atunci când trupul e vătămat, eu, care nu sunt decât ființă cugetătoare, n-aș simți durere, ci aș percepe acea vătămare doar prin intelect, după cum corăbierul își dă seama pe calea văzului dacă ceva e rupt în corabie; iar atunci când corpul are nevoie de hrană și băutură, aș înțelege tocmai aceasta în chip lămurit și n-aș avea simțurile tulburi de foame și de sete.

(René Descartes, *Meditații metafizice*)

1. Formulați, pe baza textului dat, teza lui Descartes referitoare la caracteristicile omului, în calitate de ființă cugetătoare.

4 puncte

2. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *corp și suflet*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. Punctajul se acordă pentru:

- a) utilizarea fiecăruia dintre cei doi termeni dați în sens filosofic **2 puncte**
- b) evidențierea corelației existente între termenii dați **6 puncte**
- c) coerența textului redactat **1 punct**
- d) încadrarea în limita de spațiu precizată **1 punct**

3. Argumentați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice din textul dat.

6 puncte

B. Echitatea nu se confundă cu egalitarismul, teorie ce susține că egalitatea de șanse implică și o egalizare a posibilităților de acces la resurse.

1. Menționați două tipuri de egalitate.

4 puncte

2. Construiți un argument care să justifice ideea potrivit căreia se poate realiza echitatea în societatea contemporană.

6 puncte